

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Житлове право»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Харків 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Житлове право» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2025. 30 с.

Розробники:

Філатова-Білоус Наталія Юліївна,

кандидат юридичних наук, доцент, асистент кафедри цивільного права;

Ус Марина Володимирівна, канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри
цивільного права

Замуравкіна Римма Михайлівна

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права
протокол № 11 від 07 травня 2025 р.

Завідувачка кафедри – Спасибо-Фатєєва Інна Валентинівна, доктор юридичних наук, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	11
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	11
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	13
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	15
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	16
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	18
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	19

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Житлове право» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2024. 30 с.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право» Рівень освіти – другий (магістерський)	Обов’язкова	Обов’язкова
Кількість модулів – 3		Рік підготовки: 2022	Рік підготовки: 2022
		семестр	семестр
Загальна кількість годин - 120		2	2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.		Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань про правове регулювання житлових правовідносин, вивчення вітчизняних та зарубіжних підходів до регулювання відносин, що виникають з приводу володіння, користування і розпорядження житлом, вироблення основних умінь і навичок застосування житлового законодавства, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань у сфері регулювання житлово-правових відносин;
- набуття навиків тлумачення норм житлового права та застосування положень житлового законодавства;
- визначення актуальних проблем житлового права та напрямів сучасних наукових досліджень у цій сфері;
- аналіз і дослідження прикладних проблем, пов'язаних із застосуванням положень житлового і цивільного законодавства;
- опанування підходів до вирішення житлово-правових спорів з урахуванням практики Верховного Суду, Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини.

Пререквізити: цивільне право.

Кореквізити: договірне право, правове регулювання ринку житла в Україні, речове право, державна реєстрація прав на нерухоме майно.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання: *

РН-1.	Аналізувати природу та зміст житлових правовідносин.
РН 2.	Дискутувати зі складних правових проблем застосування положень житлового і цивільного законодавства.
РН-3.	Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо вирішення спорів, що виникають між суб'єктами житлових правовідносин.
РН-4	Здійснювати порівняльно-правовий аналіз положень житлового законодавства України і зарубіжних країн.
РН-5	Інтегрувати знання про поняття житла як частини житлового фонду.
РН-6	Демонструвати розуміння правового режиму житла та правового статусу суб'єктів житлових правовідносин
РН-7	Аналізувати змістовне наповнення підстав і способів набуття права власності на житло.
РН-8	Демонструвати навички підготовки договорів, що укладаються між учасниками житлових правовідносин.
РН-9	Визначати етапи набуття права власності і право користування житлом у публічному житловому фонді, готувати проекти відповідних документів.
РН-10	Характеризувати структуру договорів, що укладаються між учасниками житлових правовідносин.
РН-11	Демонструвати знання способів і форм захисту права на житло.

РН-12	Розкривати особливості законодавчого регулювання порядку набуття права користування житлом у публічному і приватному житловому фонді
-------	--

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «назва ОПП», а саме:

Загальних компетентностей:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу
- ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК9. Здатність працювати в міжнародному середовищі.
- ЗК9. Здатність працювати в міжнародному середовищі.
- ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.
- ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.
- ЗК1.4. Здатність здійснювати медіацію в професійній діяльності.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного

права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК1.3. Здатність розрізняти принципи інститутів публічного і приватного права в юридичній діяльності.

СК1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).

Програмних результатів навчання:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН1.3. Аналізувати механізми публічно-правового і приватно-правового регулювання в юридичній практиці.

ПРН1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення житлового права.

Поняття житлового права. Житлове право як комплексне правове утворення, житлове право в системі права України. Житлове право в об'єктивному значенні. Предмет житлового права. Метод житлового права. Загальні принципи житлового права. Житлові правовідносини: поняття та види. Суб'єкти житлових правовідносин. Об'єкти житлових правовідносин.

Житло як об'єкт житлових правовідносин. Поняття житла. Поняття житлового фонду та його види. Переведення жилого приміщення в нежиле. Визнання житла непридатним для проживання.

Житлове право в суб'єктивному значенні. Конституційне право громадян України на житло: його зміст та правові гарантії реалізації. Право на житло як немайнове право. Право на житло в практиці ЄСПЛ.

Джерела житлового права. Поняття житлового законодавства. Система житлового законодавства України. Співвідношення Житлового і Цивільного кодексів при регулювання житлових правовідносин.

Модуль 2. Правове регулювання відносин щодо задоволення житлової потреби власника житла.

Підстави і способи набуття права власності на житло. Поняття підстав і способів набуття права власності на житло. Загальна характеристика первісних і похідних підстав набуття права власності на житло. Види первісних підстав набуття права власності на житло. Порядок набуття права власності на збудований одноквартирний житловий будинок. Особливості набуття права власності на самочинно збудований одноквартирний житловий будинок. Набуття права власності на житло за набувальною давністю. Похідні підстави набуття права власності. Приватизація державного житлового фонду. Набуття права власності на житло у новозбудованих багатоквартирних будинках. Набуття права власності на житло у попередніх власників (так званий «вторинний ринок житла»).

Зміст права власності на житло. Особливості володіння і користування житлом. Особливості розпорядження житлом. Зміна житла (перепланування і перебудова). Переведення з житлового фонду в нежитловий. Особливості відчуження житла.

Право спільної власності на житло. Підстави виникнення права спільної часткової власності на житло. Здійснення права спільної часткової власності на житло. Право співвласників розпоряджатися своєю часткою у праві спільної часткової власності на житло. Переважне право купівлі частки у праві спільної часткової власності на житло, припинення права на частку у спільному житлі. Поділ або виділ частки в одноквартирному житловому будинку або квартирі, що є у спільній частковій власності. Підстави виникнення та припинення права спільної сумісної власності на житло. Право спільної сумісної власності на приміщення загального користування, опорні конструкції та різне обладнання у дво- або багатоквартирному житловому будинку.

Здійснення права власності на житло у багатоквартирному будинку. Правовий режим спільного майна багатоквартирного будинку. Форми управління багатоквартирним будинком. Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку: створення об'єднання, його правове становище, основні напрямки діяльності.

Модуль 3. Правове регулювання відносин щодо задоволення житлової потреби користувача житла.

Речові права користування житлом. Права та обов'язки членів сім'ї власника житла. Права та обов'язки членів сім'ї члена ЖК або ЖБК. Права та обов'язки користувача житла за договором довічного утримання (догляду). Право користування житлом, одержане за заповідальним відказом.

Користування житлом на умовах договору найму (оренди) в будинках приватного житлового фонду (комерційний найм житла). Поняття договору, його предмет, форма та строк. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Підстави та правові наслідки розірвання договору.

Договір оренди житла з викупом як особливий вид договору найму (оренди). Істотні умови договору оренди житла з викупом. Строк та форма договору. Права та обов'язки сторін. Дострокове розірвання договору та його правові наслідки. Спадкування прав та обов'язків за договором оренди житла з викупом. Правові наслідки повної сплати орендних платежів.

Договір найму житла в публічних (державному або комунальному) житлових фондах (договір споживчого найму житла). Підстави для визнання громадян потребуючими поліпшення житлових умов. Облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов. Першочергове та позачергове надання жилих приміщень. Норма жилої площі, розмір житла, що надається громадян, додаткова жила площа. Підстави для вселення в надане жила приміщення. Права а обов'язки сторін за договором споживчого найму житла. Підстави і порядок визнання ордера на жила приміщення недійсним. Виселення з жилих приміщень: підстави та правові наслідки.

Договір найму соціального житла. Підстави виникнення у громадянина права взяття на соціальний квартирний облік. Договір найму соціального житла як підстава для заселення житла із житлового фонду соціального призначення. Предмет договору найму соціального житла, права та обов'язки сторін. Підстави для розірвання договору найму соціального житла та його правові наслідки.

Користування службовими жилими приміщеннями. Поняття службового жилого приміщення. Особи, яким може бути надано службове жилає приміщення. Порядок надання службового жилого приміщення. Права та обов'язки особи, яка користується службовим жилим приміщенням. Виселення з службових жилих приміщень: підстави та правові наслідки.

Користування гуртожитками. Поняття гуртожитку. Порядок надання жилої площі у гуртожитках. Права та обов'язки, яка користується жилим приміщенням у гуртожитку. Виселення з гуртожитку: підстави та правові наслідки.

Відповідальність за порушення житлового законодавства. Вирішення житлових спорів. Види порушень житлового законодавства. Види відповідальності за порушення житлового законодавства. Способи захисту житлових прав. Порядок вирішення житлових спорів.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні положення житлового права.				
		Тема 1. Поняття житлового права. Житло як об'єкт житлових правовідносин	12	2	2	8

		Тема 2. Житлове право в суб'єктивному значенні	12	2	2	8
		Тема 3. Джерела житлового права	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Модуль 2. Правове регулювання відносин щодо задоволення житлової потреби власника житла				
		Тема 1. Підстави і способи набуття права власності на житло	12	2	2	8
		Тема 2. Зміст права власності на житло	12	2	2	8
		Тема 3. Здійснення права власності на житло у багатоквартирному будинку	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Модуль 3. Правове регулювання відносин щодо задоволення житлової потреби користувача житла				
		Тема 1. Речові права користування житлом.	12	2	2	8
		Тема 2. Користування житлом на умовах договору найму (оренди) в будинках приватного житлового фонду (комерційний найм житла).	12	2	2	8
		Тема 3. Договір оренди житла з викупом як особливий вид	12	2	2	8

		договору найму (оренди)				
		Тема 4. Договір найму житла в публічних (державному або комунальному) житлових фондах (договір споживчого найму житла)	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	48	8	8	32
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні положення житлового права.				
		Тема 1. Поняття житлового права. Житло як об'єкт житлових правовідносин	14	2	2	10
		Тема 2. Житлове право в суб'єктивному значенні	10	-	-	10
		Тема 3. Джерела житлового права	10	-	-	10
		<i>Разом</i>	34	2	2	30
		Модуль 2. Правове регулювання відносин щодо задоволення житлової потреби власника житла				
		Тема 1. Підстави і способи набуття права власності на житло	14	2	2	10
		Тема 2. Зміст	10	-	-	10

		права власності на житло				
		Тема 3. Здійснення права власності на житло у багатоквартирному будинку	10	-	-	10
		<i>Разом</i>	34	2	2	30
		Модуль 3. Правове регулювання відносин щодо задоволення житлової потреби користувача житла				
		Тема 1. Речові права користування житлом.	15	-	-	15
		Тема 2. Користування житлом на умовах договору найму (оренди) в будинках приватного житлового фонду (комерційний найм житла).	17	2	-	15
		Тема 3. Договір оренди житла з викупом як особливий вид договору найму (оренди)	10	-	-	10
		Тема 4. Договір найму житла в публічних (державному або комунальному) житлових фондах (договір споживчого найму житла)	10	-	-	10
		<i>Разом</i>	52	2	-	50
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Житлове право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів України та зарубіжних країн;

- підготовка до практичних (семінарських, лабораторних) занять;

- робота над окремими темами навчальних дисциплін, які згідно з робочою програмою навчальної дисципліни винесені на самостійне опрацювання студентів;

- робота над кейсами з питань прийняття й виконання нормативно-правових актів;

- створення портфоліо за темами навчальної дисципліни та його презентація;

- самотестування;

- участь у конкурсах студентських наукових праць;

- підготовка до всіх видів поточних контрольних випробувань

(колоквіумів, тестування тощо);

- підготовка індивідуальних робіт (реферат, стаття, тези, есе тощо) та ін.

Максимальна кількість балів за результатами самостійної роботи – 10 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Самостійна робота студентів у формі індивідуальної роботи	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 20	max 10	max 15	max 10	max 15	max 10	max 10	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
		Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно, повно

Оцінка індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти: Наукова доповідь	Мах 10	викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Ґрунтовно вивчена сучасна вітчизняна та зарубіжна наукова література, нормативні джерела, судова практика, практика органів охорони правопорядку, офіційна статистика. Наведені посилання на використані джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота правильно структурована, має вступ (обґрунтування актуальності дослідження, постановка його мети та завдання), повно висвітлено стан наукової розробленості проблеми, наведено узагальнення наукової літератури, законодавства та інших джерел. Окрім викладення матеріалу робота містить власний авторський підхід до вирішення розглядуваної проблеми та висновки. Наукова доповідь ілюструється за допомогою презентації.
	8	Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав основні сучасні вітчизняні та зарубіжні наукові літературні джерела, законодавство, релевантну правозастосовну практику. В роботі наведені посилання на використані інформаційні джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота добре структурована, має обґрунтування актуальності дослідження; висвітлюється загальний стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу робота містить аргументовані авторські висновки. Наукова доповідь ілюструється за допомогою презентації.
	6	Послідовно та грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав незначну кількість сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових літературних джерел, законодавство, правозастосовну практику. В роботі наведені посилання на використані джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота структурована, має обґрунтування актуальності дослідження, висвітлюється стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу робота містить окремі авторські висновки.
	5	Робота недостатньо структурована, не має послідовності та логічності викладення матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела. Наявна незначна кількість посилань на судову та / або правозастосовну практику. Представлена робота не повністю відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити

Реферат		сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася. Обрана тема є актуальною, але відсутній авторський підхід при дослідженні більшості питань.
	3	Робота недостатньо структурована, не має змістовної логічності у викладенні матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела, але не звернувся до правозастосовної практики. Представлена робота не в повній мірі відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, виконана неакуратно, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася; відсутні авторські висновки.
	Min 0	Представлена робота не відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня; містить ознаки академічної недоброчесності.
	Max 5	Питання плану реферату висвітлені повно. Проаналізовані представлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмета дослідження; на основі їх порівняльної оцінки висловлене особисте ставлення автора до кожного з них, а також надана власна оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені авторські пропозиції. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
Анотування прочитаної додаткової літератури з курсу	4	Переважна більшість питань плану реферату висвітлена повно та точно. Одне з питань розкрито недостатньо повно або при його висвітленні допущена суттєва помилка. Проаналізовані основні літературні джерела, рекомендовані кафедрою при написанні роботи на відповідну тему. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	3	Питання плану теми висвітлені поверхово. При написанні реферату використана незначна кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. При розкритті питань плану допущені грубі помилки.
	Min 0	Тема реферату не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
	Max 3	В роботі здійснена анотація обраних за погодженням з викладачем-науковим керівником джерел. Наведено бібліографічний опис анотованого джерела, надана характеристика його змісту, виділена головна ідея, ключові положення. Анотація містить не лише огляд прочитаного матеріалу, а й аналітичну позицію здобувача вищої освіти з приводу

Узагальнення правозастосовної практики		отриманої інформації. Здобувач продемонстрував уміння працювати з літературою, аналізувати норми чинного законодавства, використовувати наукові джерела та правозастосовну практику, робити обґрунтовані висновки. Анотація відповідає вимогам, які пред'являються до такого виду робіт. Вказуються причини обрання певної теми, джерел, робіт конкретних авторів, обґрунтовується актуальність теми, наводиться думка здобувача щодо усвідомленого матеріалу та формулюється висновок.
	2	Анотація здійснена поверхнево, містить лише огляд прочитаного матеріалу. Здобувач не продемонстрував уміння працювати з літературою, ґрунтовно аналізувати норми чинного законодавства, використовувати у необхідній кількості наукові джерела та правозастосовну практику, виокремлювати проблеми правозастосування та головну думку. Зроблені висновки не повною мірою відображають зміст анотованого матеріалу або є помилковими.
	Min 0	Анотація містить лише загальний огляд дослідженого матеріалу. Зроблені висновки не відображають його зміст, є помилковими або містять ознаки академічного плагіату.
	Max 10	Здобувач вищої освіти проаналізував 30-50 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були узагальнені ним особисто чи отримані з відповідних реєстрів. Узагальнення належним чином оформлено, наведені посилання на джерела інформації, містить вступ, в якому вказується на актуальність та мету роботи, змістовну частину, яка структурує процесуальні документи відповідно до правової позиції, та висновки. У висновках зроблено акцент на проблемах правозастосування, наявності розбіжностей у тлумаченні норми та/або у правозастосуванні, недоліках і похибках у діяльності правозастосовних органів, існуванні прогалин у законодавстві, неоднаковості у тлумаченні оцінних понять тощо. Узагальнення ілюструється за допомогою презентації.
	8	Здобувач вищої освіти проаналізував не більше 30 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були узагальнені ним особисто чи отримані з відповідних реєстрів. Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина містить просте перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника, не систематизовані належним чином проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно. У висновках вказано на проблеми правозастосування,

		наявність розбіжностей у тлумаченні норми та/або у правозастосуванні, недоліки та похибки правозастосовних органів, існування прогалин у законодавстві, неоднаковість у тлумаченні оцінних понять та ін.
	6	Здобувач вищої освіти проаналізував не більше 20 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були узагальнені ним особисто чи отримані з відповідних реєстрів. Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина складається з простого перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника, належним чином не систематизовані проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно. У висновках не визначені проблеми правозастосування, не наведено розбіжностей, які мають місце у правозастосовній практиці.
	4	Здобувач вищої освіти проаналізував не більше 10 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були узагальнені ним особисто чи отримані з відповідних реєстрів. Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина складається з простого перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника, не систематизовані належним чином проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно. У висновках не виокремлено проблеми правозастосування, не наведено розбіжностей, які мають місце у правозастосовній практиці, задля чого здійснювалося узагальнення.
	2	Здобувач вищої освіти проаналізував не більше 5 судових рішень, процесуальних документів тощо, які були узагальнені ним особисто чи отримані з відповідних реєстрів. Узагальнення оформлено належним чином, має вступ, змістовну частину та висновки. Втім, змістовна частина складається з простого перерахування джерел без виокремлення правової позиції правозастосовника, належним чином не систематизовані проблеми правозастосування або це здійснено неповно чи неточно. У висновках не виокремлено проблеми правозастосування, не наведено розбіжностей, які мають місце у правозастосовній практиці, задля чого здійснювалося узагальнення.
	Min 0	Відсутній аналіз обраних судових рішень або відповідних процесуальних документів, викладено лише зміст зібраних матеріалів. Узагальнення належним чином не

Есе		оформлене та не структуроване; не наведені посилання на використані джерела інформації.
	Max 10	Есе виконано самостійно, сумлінно та доброчесно. Містить ключову ідею, що розкривається у змісті роботи на конкретних прикладах із судової практики, прецедентах Європейського суду з прав людини, підходах науковців, але з формуванням та наведенням автором власного ставлення до досліджуваного питання.
	5	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, містить методологічні помилки, недостатнє обґрунтування досліджуваного питання.
	2	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, не відповідає стилю есе, не містить авторського висновку щодо розглядуваного питання.
	Min 0	Тема есе не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).
Складання термінологічного словника	10	Здобувач вищої освіти повністю виконав завдання стосовно створення заздалегідь узгодженого переліку термінів, що відображають термінологію галузі (кількох галузей) знань або лексику спеціальної сфери. Складено список термінів, пов'язаних із певною тематикою дисципліни, що вивчається, та надано їх визначення. Підготовлений словник містить не менше 15 термінів. Здобувач спирався при підготовці словника на чинне законодавство, міжнародні нормативні акти, практику Європейського суду з прав людини, Конституційного Суду України та Верховного Суду, а також сучасну вітчизняну та зарубіжну наукову літературу за обраною темою.
Розробка схем, таблиць, діаграм	5	Розроблено схему, таблицю, діаграму на основі комплексного аналізу чинного законодавства, узагальнення правозастосовної практики, опанування літературних джерел з навчальної дисципліни, яку вивчає здобувач вищої освіти. Належна систематизація матеріалу дозволила ґрунтовно проаналізувати взаємозв'язки, відмінності тощо. Цей вид індивідуальної роботи бажано проілюструвати презентацією, що значно підвищує її ілюстративність. Робота виконана акуратно, ретельно, ґрунтовно, самостійно.
Створення презентації	3	За допомогою програми Microsoft PowerPoint або за вибором здобувача іншого зручного програмного забезпечення підготовлено презентацію однієї з тем навчальної дисципліни, що вивчається. Подача матеріалу повинна бути динамічною, цікавою, ілюстративною, з використанням різних видів зображень. Презентація має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати питання.

Створення короткометражного фільму	10	Презентується фільм тривалістю не менш 2-3 хвилин аудіо-відео або відео контенту. Сюжет фільму ґрунтується єдиною метою, містить ідею, яка заздалегідь обговорена з науковим керівником. Фільм виконаний якісно, звук чіткий, є доступним для перегляду.
Написання та опублікування наукової статті	10	Наукова стаття є логічно завершеною, ґрунтовною, в ній досліджено найбільш актуальні проблеми чи певне питання, яке є важливим для поглиблення знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни, що ним вивчається. Стаття має науковий стиль викладу. Змістовно їй притаманні точність, зрозумілість, зв'язаність (логічна несуперечливість), цілісність, грамотність, довершеність матеріалу та його високий науковий рівень. Структурні елементи статті відповідають вимогам видання, до якого вона подається. Максимальний бал виставляється за умови опублікування підготовленої статті видавництвом.
Написання та опублікування тез доповіді на конференції	5	Тези виступу на науково-практичній чи науковій конференції відповідають вимогам, які висуваються до такого виду роботи. Вони лаконічно формують ключові моменти, що презентують доповідь, з якою здобувач вищої освіти виступив або бажає виступити на конференції. Тези оформлені відповідно до вимог, що висуваються організаторами конференції чи видавництвом. Максимальний бал виставляється за умови їх опублікування.

Диференційований залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.

зараховано	85	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на запитання за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на запитання за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на запитання.
не зараховано	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Немоżliвість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю (залік)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується
-----------------------	------------	-------------------------------	--

		для заліку	в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40–44. Ст. 356.
3. Житловий кодекс України: Закон України від 30.06.1983 р. № 5464-X. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10>.
4. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 року № 2947-III. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.
5. Концепція державної житлової політики. Схвалено постановою Верховної Ради України від 30.06.1995 р. № 254/95-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/95-вр>.
6. Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 р. № 3334-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3334-15>.
7. Про приватизацію державного житлового фонду: Закон України від 19.06.1992 р. № 2482-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2482-12>.

8. Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва: Закон України від 25.12.2008 р. № 800-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-17>.

9. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку: Закон України від 29.11.2001 р. № 2866-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-14>.

10. Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку: Закон України від 14.05.2015 р. № 417-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/417-19>.

11. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р. № 1087-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15>.

12. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. № 1952-IV в ред. Закону України від 11.02.2010 р. № 1878-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1878-17>.

13. Правила обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов і надання їм жилих приміщень в Українській РСР: затверджено постановою Ради Міністрів УРСР від 11.12.1984 р. № 470. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/470-84-п>.

14. Положення про порядок надання службових жилих приміщень і користування ними в Українській РСР: затверджено постановою Ради Міністрів УРСР від 04.02.1988 р. № 37. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-88-п>.

15. Перелік категорій працівників, яким може бути надано службові жилі приміщення: затверджено постановою Ради Міністрів УРСР від 04.02.1988 р. № 37. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-88-п>.

16. Примірний статут житлово-будівельного кооперативу: затверджено постановою Ради Міністрів УРСР від 30.04.1985 р. № 186. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/186-85-п>.

17. Про механізм впровадження Закону України "Про приватизацію державного житлового фонду": постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.1992 р. № 572. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/572-92-п>.

18. Порядок оренди житла з викупом: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 р. № 274. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/274-2009-п>.

19. Правила утримання жилих будинків та прибудинкових територій: затв. наказом Держ. комітету з питань житлово-комунального господарства від 17.05.2005 № 76. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0927-05>.

20. Про практику застосування судами законодавства, що регулює право власності громадян на жилий будинок: постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.10.1991 р. № 7. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-91>.

21. Про судову практику у справах за позовами про захист права приватної власності: постанова Пленуму Верховного Суду України від 22.12.1995 р. № 20. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0020700-95>.

22. Про деякі питання, що виникли в практиці застосування судами Житлового кодексу України: постанова Пленуму Верховного Суду України від 12.04.1985 р. № 2. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-85/>

23. Про практику застосування судами законодавства про житлово-будівельні кооперативи: постанова Пленуму Верховного Суду України від 18.09.1987 р. № 9. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-87>.

Література

Основна література

1. Галянтич М.К. Житлове право України: Навч. посіб. / М.К. Галянтич, Г.І. Коваленко. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 480 с.

2. Житлове право України: Навчальний посібник / За ред. Є.О. Харитонова. – К.: Істина, 2008. – 160 с.

3. Сліпченко С.О., Мічурін Є.О., Соболев О.В. Житлове право України: Науково-практичний посібник. – Харків: Епада, 2003. – 344 с.

4. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І. Борисова (кер. авт.. кол.), Л.М. Баранова, А.І. Бірюкова та ін..; за ред. В.І. Баранової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. – Х.: Право, 2014. – Т. 2. – 816 с.
5. Маслов В.Ф. Право на жилище: монографія / В.Ф. Маслов. – Харьков: Издательство при Харьковском государственном университете "Вища школа", 1986. – 285 с.
7. Мичурин Е.А. Договоры с жильем. / Е.А. Мичурин. – Харьков: "Медиагруппа "Харьков юридический", 2001. – 155 с.
8. Житлове законодавство України: стан та шляхи удосконалення: Монографія / З заг. ред.. М.К. Галянтича. – К.: КВІЦ, 2006. – 564 с.
9. Галянтич М.К. Теоретично-правові засади реалізації житлових прав громадян в умовах ринкових перетворень. / М.К. Галянтич. – К.: Науково-дослідницький інститут приватного права і підприємництва, 2006. – 512 с.
10. Філатова-Білоус, Н. Ю. (2022). Компенсація шкоди, завданої порушенням житлових прав у зв'язку з військовою агресією: проблема визначення кола суб'єктів звернення. Форум Права, 72(1), 98–109.
11. Філатова-Білоус Н.Ю. (2022) Розмежування сфери застосування Житлового та Цивільного кодексів України в контексті дерадянізації законодавства. Право.ua. № 2. С. 90-95.
12. Замуравкина Р.М. Отдельные вопросы регулирования отношений найма жилья / Р.М. Замуравкина // Пробл. законності. – Х.: Нац. юрид. акад. України. – 2005. – Вип. 75. – С. 56-61;
13. Замуравкина Р.М. К вопросу о регулировании отношений коммерческого найма жилья с участием нанимателя – юридического лица / Р.М. Замуравкіна // Пробл. законності. – Х.: Нац. юрид. акад. України. – 2009. – Вип. 105. – С. 215-220.

Додаткова література

1. Замуравкіна Р.М. Актуальні питання реалізації житлових прав в умовах світової фінансової кризи / Р.М. Замуравкіна // Пробл. законності. – Х.: Нац. юрид. акад. України. – 2010. – Вип. 109. – С. 94-100;

2. Замуравкіна Р.М. Защита жилищных прав сторон договора коммерческого найма (аренды) жилища / Р.М. Замуравкіна // Харьковская цивилистическая школа: защита субъективных гражданских прав и интересов: Монография /И.В. Спасибо-Фатеева, М.Н. Сибилев, В.Л. Яроцкий и др.; под общ. ред. И.В. Спасибо-Фатеевой. – Харьков: Право, 2014. – С. 487-498;

3. Замуравкіна Р.М. Жилище / Р.М. Замуравкіна // Харьковская цивилистическая школа: объекты гражданских споров: монография / И.В. Спасибо-Фатеева, В.И. Крат, О.П. Печеный и др.; под общ. ред. И.В. Спасибо-Фатеевой. – Харьков: Право, 2015. – С. 263-272;

4. Замуравкіна Р.М. Право на жилище / Р.М. Замуравкіна // Харьковская цивилистическая школа: грани наследственного права: монография / И.В. Спасибо-Фатеева, О.П. Печеный, В.И. Крат и др.; под ред. И.В. Спасибо-Фатеевой. – Харьков: Право, 2016. – С. 278-288;

5. Замуравкіна Р.М. Договоры в жилищном праве / Р.М. Замуравкіна // Харьковская цивилистическая школа: о договоре: монография / И.В. Спасибо-Фатеева, О.П. Печеный, В.И. Крат и др.; под общ. ред. И.В. Спасибо-Фатеевой. – Харьков: Право, 2017. – С. 533-550.

6. Філатова Н.Ю. Якими за своєю природою є позови про виселення з житла та про звільнення нежитлових приміщень: віндикаційними чи негаторними? Захист права власності. Правові позиції Верховного Суду: коментарі науковців. / за редакцією І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2020, 496 с. – С. 361-365.

7. Філатова Н.Ю. Чи підлягають задоволенню вимоги про зняття особи з реєстрації, пред'явлені разом із вимогою про усунення перешкод у користуванні житлом або виселення? Захист права власності. Правові позиції Верховного

Суду: коментарі науковців. / за редакцією І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2020, 496 с. – С. 365-368.

8. Філатова Н.Ю. Чи підлягає задоволенню позов власника житла про виселення з нього його родичів або осіб, з якими власник перебував у шлюбі? Захист права власності. Правові позиції Верховного Суду: коментарі науковців. / за редакцією І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2020, 496 с. – С. 368-372.

9 Філатова Н.Ю. Чи підлягає задоволенню вимога про визнання особи такою, що втратила право на користування житлом, пред'явлена разом із негаторним позовом або окремо від нього? Захист права власності. Правові позиції Верховного Суду: коментарі науковців. / за редакцією І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2020, 496 с. – С. 372-375

10. Філатова Н.Ю. Чи підлягає задоволенню позов про виселення колишніх власників із житлового приміщення, на яке було звернено стягнення як на предмет іпотеки? Захист права власності. Правові позиції Верховного Суду: коментарі науковців. / за редакцією І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2020, 496 с. – С. 375-380.

11. Філатова Н.Ю. До кого має бути пред'явлений позов про відшкодування шкоди, завданої залиттям квартири, та які умови відшкодування цієї шкоди повинні бути доведені? Захист права власності. Правові позиції Верховного Суду: коментарі науковців. / за редакцією І.В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2020, 496 с. – С. 388-391.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Єдиний державний реєстр судових рішень. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua>.

3. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

4. Офіційний веб-портал Європейського суду з прав людини. – Режим доступу: <https://hudoc.echr.coe.int/eng>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри цивільного права № 1. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/102-kafedra-czivilnogo-prava-1.html>